

Bol si
STVORENÝ PRE
TÚTO
CHVÍĽU

ODVAHA NA DNEŠOK A NÁDEJ PRE ZAJTRAŠOK

MAX LUCADO

**Americký originál
YOU WERE MADE
FOR THIS MOMENT:**

© 2021 by Max Lucado

Vydavateľ:

All rights reserved. Published by arrangement with Thomas Nelson, a division of HarperCollins Christian Publishing, Inc., U.S.A.
Translated by permission.

Slovenské vydanie:

© 2022 KUMRAN, s. r. o.
Mýtna 62, 064 01 Stará Ľubovňa
www.kumran.sk

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná, uložená do informačných systémov ani inak rozširovaná (elektronicky alebo mechanicky) bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Preklad:

Zuzana Vengliková

Jazyková korektúra:

Zuzana Guričanová

Zodpovedný redaktor:

Eva Štrbová

Obálka a grafická úprava:

Štefan Talarovič, Ludmila Králiková

Originál obálky:

© 2021 Thomas Nelson, Micah Kandros

Foto na obálke:

© Pornsawan Baipakdee / Standret / Shutterstock

Tlač:

Tepap, s. r. o.

Prvé vydanie:

ISBN 978-80-89993-65-9

Kapitola prvá

HĽADANIE JARI

Svetlo vrhá v zime dlhé tiene. Dni sú krátke, noci nekonečné. Slnko je plaché, schováva sa za šedou. Teplo si zbalilo kufre a odsťahovalo sa do trópov. Ako by nás len potešilo plážové počasie!

Na to však môžeme zabudnúť. Je zima.

Jar vidí kvitnúť kvety. Leto hojdá kríky vo vetre. Jeseň dáva bohatú úrodu. A zima? Zima je nehybná, mŕtvolne tichá. Polia sú zamrznuté. Konáre stromov sa týčia k nebu ako kostnaté údy. Príroda umĺkla. Stratil sa z nej život.

Zima prináša nebezpečenstvo. Snehové búrky. Mrznúci dážď. Hlavnou témou sa stáva opatrnosť. Na jar beháme po lúke naboso a neváhame skočiť do jazera. Ale teraz? Najlepšie je zababušiť sa, pozapínať sa až ku krku alebo zostať doma v bezpečí.

Vonku je zima.

Nachádzate sa aj vy uprostred zimy? Uväznila vás nepretržitá sklúčenosť? Poznáte tie krátke dni bez slnka, keď na stromoch niet jediného lístka?

Viem o jednej mamičke, ktorá ich pozná veľmi dôverne. Vychováva tri deti – dve ešte nosia plienky, tretie je zdravotne znevýhodnené. Má malý byt a mizerný príjem. A jej manžel sa vyparil. Žiť v tábore s názvom Chaos bolo naňho priveľa. Aj na ňu je to priveľa, no má inú možnosť? Vždy je tu niekto, kto potrebuje nakŕmiť, prebaľiť, objať, okúpať. Preto robí, čo je v jej silách, a zdá sa, že to už bude robiť navždy. Spytuje sa, či sa táto zima niekedy skončí.

Rovnakú otázku si kladie môj priateľ Ed. S Edom máme mnoho spoločného. Zdravotne sa máme dobre, ale čo sa týka golfu, sme

na tom biedne. Obaja milujeme psy. Obaja sme sa zosobášili ešte predtým, než Carter nastúpil do Bieleho domu. V čom sa líšime? Moja manželka sa ma práve spýtala, čo si dám na večeru. Tá jeho sa ho neustále pýta, kto je. Pred rokom ju umiestnil do zariadenia pre ľudí trpiacich stratou pamäti. Kedysi snívali o tom, že v karavane precestujú Ameriku. Ed však napokon dôchodok trávi sám a denne navštevuje ženu, ktorá iba civie von oknom.

Stotožňujete sa s niektorým z týchto príbehov? Kedy ste si po prvý raz uvedomili, že život sa nebude odvíjať podľa vašich predstáv?

Vaši sa rozviedli.

Podviedol vás manželský partner.

Nikdy ste sa nezotavili z choroby, ktorá vás postihla.

Váš priateľ sa už nevrátil.

V tej chvíli na váš život sadla sibírska zima. Svet sa zmenil na krajinu večného snehu a ľadu, kde sú dni krátke, noci dlhé a počasie kruté.

Zima.

Táto kniha vznikla v zime. Keď píšem tieto slová, každý človek na tejto planéte žije v mraze, ktorý vyvolal COVID-19. Pandémia nás všetkých uzavrela v našich domoch. Spomínate si na mamičku, o ktorej som vám hovoril? Má mizerný príjem, pretože jej pracovnú pozíciu v reštaurácii zrušili. Ed môže vídať svoju manželku, lenže iba cez okno. Zatvorili sa dvere kostolov. Študenti trčia doma. Úsmevy sú schované pod rúškami. Paralyzoval nás mikroskopický vírus.

A hrozí, že našu spoločnosť rozloží jeden odveký hriech. Tí z nás, ktorí dúfali, že rasizmus je na ústupe, zistili, že sa mýlili. Incident, pri ktorom policajt pritlačil kolenom hrdlo istému černochovi, aktivoval v ľuďoch skrytý hnev a oni sa následne vyrútili do ulíc ako láva.

Zdá sa, akoby celý svet zasiahla zima. A všetci túžobne očakávajú jar.

Zimy, či už osobné, alebo globálne, sú súčasťou života a majú veľkú moc. Aj keď sa proti chladu naobliekame a snažíme sa

odolávať nárazom vetra, stáva sa, že padnú i tí najodolnejší z nás. Vietor je prisilný, noci pridlhé a všetkých trápi jediná otázka: Skončí sa niekedy táto zima? Lámete si hlavu nad tým, či ju vôbec prežijete.

Ak ste sa v tom opise našli, Boh vás chce povzbudiť slovom na päť písmen: E-S-T-E-R.

Kniha, ktorá nesie jej meno, vznikla práve preto, aby si ju ľudia čítali v zime. Bola napísaná pre duševne vyčerpaných. Pre tých, ktorí majú pocit, že im nepriatelia prerastajú cez hlavu, že s nimi život vybabral a že ich strach drží v šachu. Akoby Boh vo svojej láskavosti vypočul modlitby všetkých duší, ktoré uviazli v mrazivom februárovom počasí za severným polárnym kruhom. A každému, kto túži na holom konáriku vidieť zelený púčik, hovorí: „Poď za mnou. Ukážem ti, čo dokážem.“

Odpredadí vás do predného radu veľkolepej divadelnej sály a ukáže vám vaše miesto. Kývne hlavou na dirigenta. Ten zdvihne taktovku, ozve sa hudba, zdvihne sa opona a vy sa stanete svedkami triumfu nebeskej drámy.

Príbeh sa odohráva v piatom storočí pred Kristom v meste Súzy v Perzii (dnešný Irán). V tej dobe predstavovala Perzská ríša to, čo v prvom storočí predstavoval Rím. Za vlády Dária I., známeho aj ako Dáriuš Veľký (522 – 486 pred Kr.), „zaberala viac ako sedem a pol milióna kilometrov štvorcových“ a obývalo ju približne štyridsaťštyri percent svetovej populácie, odhadom asi päťdesiat miliónov ľudí.¹ Na šírku mala približne 7 180 kilometrov a siahala od dnešného Pandžábu v Indii po Chartúm v Sudáne.² Ak si to chcete predstaviť, vyberte sa peši z Los Angeles do Atlanty a späť. Alebo položte vedľa seba dve mapy Spojených štátov a získate predstavu o rozľahlosti Perzskej ríše.

V príbehu vystupuje nezabudnuteľná štvorica postáv.

Kráľ Ahasvér, ktorý mal slabosť pre víno, neúctu k ženám a názory premenlivé ako počasie. Perzii vládol medzi rokmi 486 a 465 pred Kristom.³ Grécka verzia jeho mena znie Xerxes.

Kniha Ester ho zobrazuje ako slabocha a pijana, ktorému to nejako extra nepálilo. Najlepšie sa cítil s čašou v ruke a vtedy,

keď mohol rozhodnutia delegovať niekomu inému. Rozprávač mu nepripisuje nijaké zásadné myšlienky ani štátnické rozhodnutia. Stačilo vystihnúť chvíľu, keď mal tú správnu náladu, a odsúhlasil by aj genocídu.

Aspoň takú skúsenosť mal Hamán, záporná postava nášho príbehu. Jeho meno sa rýmuje so slovom tyran, čo ho dokonale vystihuje, keďže bol posadnutý zabíjaním. Bol to bohatý a vplyvný člen Ahasvérovho kabinetu. Vlastnil súkromné lietadlo. Nosil na mieru šité obleky. V pondelky chodieval na manikúru a vo štvrtky na golf s Ahasvérom. Mal kráľovu priazeň, namyslenosť pasáka a súcit Hitlera.

Áno, to sedí. V Hamánovi vidíme mnoho Adolfových črt. Obaja od ľudí vyžadovali úctu. Obaja neznášali podvratnú činnosť. A obaja si zaumienili, že vyhubia celý židovský národ. Nemáte dojem, že z Hamánových slov priam počuť Hitlera?

Hamán povedal kráľovi Ahasvérovi: „Jestvuje jeden národ, ktorý je síce rozptýlený, ale predsa oddelený medzi národmi vo všetkých krajinách tvojho kráľovstva. Ich zákony sú odlišné od zákonov všetkých národov, ani kráľovskými zákonmi sa neriadia, takže pre kráľa nie je výhodné nechať ich na pokoji. Ak to kráľ uzná za vhodné, nech sa vydá písomný príkaz, aby ich vyhubili. Desaťtisíc talentov striebra zaplatím do rúk úradníkov, aby ich odvedli do kráľovských pokladníc.“ (Est 3, 8 – 9)

Spomínaným národom nebol nik iný ako Izrael, Abrahámovi potomkovia, ktorí tvorili rodokmeň Ježiša Krista. Boli rozptýlení po celej Perzskej ríši. Pre Hamána boli iba bezvýznamnými lupinami na Ahasvérovom kráľovskom plášti. Pre Boha však boli vyvoleným národom, prostredníctvom ktorého plánoval vykúpiť ľudstvo.

Obzvlášť jeden Žid ležal Hamánovi v žalúdku. Mordochaj. Spočiatku bude na vás pôsobiť rozpačito, ale časom si ho

zamilujete. Vyhovoval mu spokojný život, a tak chcel svoj pôvod utajiť. Zakrátko však už Hamána nemohol zniesť.

Mordochaj „vychoval (...) dcéru svojho strýka“, pretože bola sirota. Muži sa istotne za Ester otáčali, keďže dievča „malo peknú postavu a bolo krásne na pohľad“ (Est 2, 7). Staroveké rabínske spisy ju radia medzi štvoricu najkrajších žien sveta spolu so Sárrou, Rachab a Abigail.⁴ Ku kráľovi ju dostal jej zovňajšok, ale jej príbeh sa dotýka vášho života vďaka jej presvedčeniu a odvahe.

Vnímate tie prvky drámy?

Obmedzený surovec na kráľovskom tróne.

Estivý, bezcitný a krvilačný Hamán.

Židovský národ, ktorému hrozí vyhubenie.

Spurný a odhodlaný Mordochaj.

Krásna a odvážna Ester.

A Boh? Kde je v tom príbehu Boh? Áno, správna otázka.

Ester je jednou z dvoch kníh Biblie, v ktorých sa ani raz nespomína Božie meno.⁵ Doteraz bol všade, takmer na každej stránke. V Edene ako Stvoriteľ. V Ure ako ten, čo pozýva na cestu. V Egyp- te ako Osloboditeľ. V zasľúbenej zemi ako Bojovník. Ale v Perzii? Tu sa jeho stopa stráca.

Nikde nečítame vety ako: „A Boh povedal,“ „Boh si vybral,“ alebo „Boh nariadil“. V texte sa nespomína ani chrám, ani hebrej- ské pomenovania Boha ako *Yahve* či *Elohim*. Nenachádzame tu zmienky o apokalyptických videniach, aké mal Daniel, ani obavy o dodržiavanie Božieho zákona, aké vyjadroval Ezdráš. Modlitba sa iba naznačuje, ale priamo neopisuje. Nedochádza tu k rozdele- niu mora. Nepočujeme hukot z neba. Ani suché kosti tu neožívajú.

Prečo? Prečo tá neprítomnosť duchovna? Prečo to zdanlivé mlčanie Boha?

Ak sa nachádzate uprostred zimy, tieto otázky vám hovoria z duše. Boh sa vám zrejme javí skrytý. Ďaleký. Vzďialený. Akoby z vášho scenára zmizol. Akoby vás niekto odstrihol od slnka.

Iní Boha počujú. Vy nie. Iní tvrdia, že poznajú jeho vôľu. Vy tápete. Iní majú priepustku do zákulisia počas jeho vystúpení.

A vy? Vy ani nevidíte jeho meno na divadelnom plagáte. Je tu vôbec? Záleží mu na vás? Máte o tom isté pochybnosti.

Chcete vedieť, aký poklad sa ukrýva v najhlbšej vrstve Esterinho príbehu? Tichá prozreteľnosť. Pojmom *prozreteľnosť* teológovia opisujú Božiu nepretržitú nadvládu nad dejinami. Boh nielen stvoril svet svojím slovom, ale mu aj vládne. On „všetko udržuje svojím mocným slovom“ (Hebr 1, 3). On je majestátny kráľ a – toto je podstatné – *je vždy tu*. Nezaoberá sa nejednoznačným postavením Pluta v slnečnej sústave na úkor vašich problémov a trápenia.

Boh hovorí
aj vtedy,
keď máme dojem,
že mlčí,
a pôsobí aj vtedy,
keď sa nám zdá
vzdialený.

Je známy tým, že do ľudských životov zasahuje dramatickým spôsobom. Jeho mocou sa rozostúpilo Červené more, z neba padala manna, Panna porodila a z hrobu vzišiel život. Na každý výkrik neba však pripadá milión zašepkaní. Kniha Ester rozpráva príbeh nášho šepkajúceho Boha, ktorý v záujme svojho ľudu na všetko dohliada neviditeľným a tajuplným

spôsobom. Táto vzácna kniha nám pripomína, že Boh nemusí svoju silu prejavovať hlučne. Nemusí vrhať tieň, aby dal najavo svoju prítomnosť. On hovorí aj vtedy, keď máme dojem, že mlčí, a pôsobí aj vtedy, keď sa nám zdá vzdialený.

Pripadá vám Boh vzdialený?

Ak áno, Kniha Ester si zaslúži vašu pozornosť. Ponorte sa do jej dramatického príbehu.

PRVÉ DEJSTVO – *Zmätok*: Boží ľud uprednostňuje lesk Perzie pred Božou dobrotou. Kompromisy nahrádzajú pevné presvedčenie. Zmätok nahrádza jasnosť.

DRUHÉ DEJSTVO – *Kríza*: Nariadenie o vyhubení znamená pre všetkých Židov akútne ohrozenie života. Akú nádej má marginalizovaná menšina uprostred pohanskej spoločnosti?

TRETIE DEJSTVO – *Vítazstvo*: Nepredstaviteľné sa stáva skutočnosťou. Nikto nečakal, že žiaľ sa zmení na radosť a smútok na sviatok (pozri Est 9, 22).

Témou Knihy Ester – a v podstate celej Biblie – je, že všetka nespravodlivosť vo svete sa obráti naruby. Charakteristickou črtou Boha sú totiž veľké zvraty. Keď máme pocit, že sa všetko rúca, Boh pôsobí uprostred toho zmätku, aby všetko zapadlo na správne miesto. On je Kráľom tichej prozreteľnosti a pozýva vás i mňa, aby sme s ním na jeho diele spolupracovali.

Titulok Knihy Ester znie: *Úlava príde... Budete sa na nej podieľať?*

Hoci sa zdá, že je všetko stratené, nie je to tak. Hoci sa zdá, že zlo víťazí, posledné slovo bude mať Boh. On má Jozefa na každý hlad a Dávida na každého Goliáša. Keď jeho ľud potrebuje záchranu, povolá do služby Rachab. Keď malý Mojžiš potrebuje mamu, on vzbudí súcit v egyptskej princeznej. Vždy má svojho človeka.

Mal niekoho aj v Esterinom príbehu.

A vo vašom príbehu má vás.

Vy chcete cúvnuť, byť ticho, zostať v bezpečí, v zákulisí. *Nemám na to*, hovoríte si. A myšlienka, že ste „stvení pre túto chvíľu“, vám možno pripadá ako číra hlúposť.

Ja však dúfam, že nad ňou nemávnate rukou.

Úlava príde... Budete sa na nej podieľať?

Charakteristickou
črtou Boha
sú veľké zvraty.

Titulok

Knihy Ester znie:

Úľava príde...

Budete sa na nej podieľať?

Život je komplikovaný. Boh však prináša riešenia prostredníctvom odvážnych ľudí. Ľudí, ako boli Mordochaj a Ester. Ľudí, ako ste vy. Ľudí, ktorí sa odvážia veriť, že z Božej milosti sú povolání čeliť tejto situácii.

Ak ste uviazli v prvom alebo druhom dejstve, buďte si istí, že tretie je už na ceste. V Božom pláne musia zmätok a kríza ustúpiť víťazstvu. Zima nebude trvať večne. Stromy čoskoro vyženú puky. Sneh sa onedlho roztopí. Od jari vás delí jediný list kalendára. A Božia ruka ho už každú chvíľu otočí.

Vydavateľstvo so zameraním na modernú kresťanskú literatúru.
Naším cieľom je prinášať slovenskému čitateľovi kvalitnú a pútavú knihu,
ktorá v sebe nesie silné posolstvá viery a nádeje.

Okrem vydavateľskej činnosti prevádzkujeme
najväčšie kresťanské internetové kníhkupectvo na Slovensku.

Vydalo vydavateľstvo Kumran.sk v roku 2022
ako svoju 131. publikáciu.

www.kumran.sk

ISBN 978-80-89993-65-9